

Att tänka på inför fiberinstallation i din fastighet

Du kan redan nu gräva ner din fiberslang (16mm PEM). Den kommer att användas för att senare koppla in fibern, som FFEF ska leverera och installera. FFEF står för kostnaden för anslutningsslangen med tillhörande gröna markeringsnät (varningsnät) och en markeringspinne.

Du väljer själv var slangen lämpligast ska grävas ner från husväggen (eller golvgenomföring) fram till tomtgräns. Slangen ska dras upp på husvägg så högt att slangen senare kan borras in till insidan av huset för anslutning till fiberbox på insida vägg. I andra ändan avslutas den ute vid tomtgräns. För att skydda/markera slangen ska ett markeringsnät rullas ut ca 5-10 cm ovanför slangen (se separat instruktion) i jorden. Slangen kommer i ett senare skede kopplas ihop med den huvudslang som grävs ner längs vägen utanför tomten. Vid tomtgräns ska slangen avslutas minst 1m ovanför marken och ställe markeras med en markeringspinne. Båda ändar av slangen ska knäckas 180 grader och tejpas fast med slangen för att undvika att smuts, vatten och insekter. Markeringspinne skall märkas (vattenfast) i toppen med fastighetsnumret. Den som vill gräva ner slangen redan nu kan mäta upp längd som behövs, Kontakta oss sedan för att hämta slang/nät/markeringspinne.

På vissa mindre områden är dragningen preliminär då alternativ förekommer, inom de närmaste veckorna försöker vi fastställa och välja bästa alternativ.

Se först alla bifogade instruktioner och bilder för vägledning! Läs också detta dokument i sin helhet. Sedan kan du återkomma med frågor. Glöm inte heller all information på vår hemsida.

- Kan du inte eller vill du inte gräva själv? Ta då hjälp. På Norröra kontaktar du Kenneth Sydfors.
På Söderöra kontaktar du Christian Petterson som tar ut grävmaskin till Söderöra. Han nås på mailadress ChristianLauriPetterson@hotmail.com eller på 073-5742217.
I båda fallen är det fristående entreprenörer som du själv förhandlar med.
- Ett alternativ värt att undersöka är om det finns nerlagt ett (tom) rör från Telia (eller annan aktör) till huset från tomtgräns. I så fall kan du med stor sannolikhet återanvända den vid fiberanslutningen. Du drar då själv in vår fiberslang i det röret och ni behöver inte gräva på tomten.
- Var inte orolig om dina grannar inte har beställt fiber. Vi drar nu fram anslutningspunkter till i stort sett alla fastigheter, ibland flera anslutningar (enligt PTS lista – en/flera bostäder). I princip kan man efteransluta sig efter projektets slut, men det kan innebära högre kostnad då vi inte har resurser på plats.
- När skall det vara färdiggrävt på min tomt? Senast innan vi blåser fiber, vilket sker tidigast kvartal 2 2023 på **Norröra**. Något senare på **Söderöra**, då en lantmäteriförrättning pågår. Projekt skall vara avslutat april 2024. Observera att blåsning av fiber (fastighetsinstallation) in i hus inte innebär att du då är ansluten till Internet. Mycket annat återstår i andra ändan.
- **Men!** Vill du vara med och påverka din anslutningspunkt vid tomtgräns, sätt då ut en markeringspinne. Den måste kunna ansluta nära till huvudslang som går förbi. Vi försöker så långt som möjligt ta hänsyn till önskemål.
- Har man inte markerat önskad anslutningspunkt med markeringspinne, så utser vi en lämplig anslutningspunkt. Det sker i takt med att grävningen närmar sig din tomt.

- Vet du med dig att du vill ha flera separata anslutningar (abonnemang) till din tomt? Kontakta då oss, det kostar från 5 000 kr exklusive moms. Läs mer om villkor på vår hemsida.
- Behöver du även Internet till gästhus etc. Utan att vilja ha en separat tilläggsanslutning? Fundera på om det löses bra med eget WiFi eller en egen nätverkskabel mellan husen.
- Men var går huvudslang (anslutningspunkter) förbi? Normalt utefter vägen, men är du osäker, ta kontakt med din lokala kontaktperson. Även om din anslutningspunkt är inritad som förslag, kan du oftast flytta den lite utefter din tomtgräns, så länge du förhåller dig till huvudkabelns omedelbara närhet. Men det måste ske innan vi gräver i ditt område.
- Observera att vi kan dröja lite med svar om efterfrågad anslutningspunkt. Vi justerar fortfarande schackkarta, där det finns lite alternativa vägar. Vi överlägger med varandra och entreprenör. Men har du inte ett svar inom en vecka så hör av dig igen till din lokala kontaktperson! Vi vill också påpeka att vi under pågående grävningar kan flytta tänkt anslutningspunkt, då terräng eller smartare dragning kan påverka. Vi tar också råd från vår entreprenör om detta. Undantagsvis kan det tyvärr påverka enskild tomtägare.
- Ok, jag vill hämta material och påbörja min grävning. Kontakta då din lokala kontaktperson. **På Norröra** kan du fritt hämta det du behöver vid vår infotavla. Mät gärna noggrant innan. Ange sedan i ett meddelande till Patric vem du är, till vilken tomt samt hur lång slang du tog. Obs, du behöver en vass kniv/såg till slang och en sidavbitare till ståltråd i markeringsnät. **På Söderöra** hör du av dig till Thomas, så ordnar han material och lämnar ut
- Behöver du komma under hus/altan med slang? T.ex. torpargrund, då är det inte nödvändigt gräva ned slang. Men fäst gärna upp den under t.ex. trossbotten.
- Normalfallet är att 16mm slang på utsida väggen skall kunna nå ingångshål, men lägg på 20 cm marginal på slang (vik de sista 10cm, för skydd ohyra/vatten). Sedan brukar man fortsätta med en klenare slang in i vägg och med en eventuell dragning på insida. Snyggt kan vara att sätta invändig utrustning över ingångshålet på insida (oftast ett standardförfarande).
- Dragning in i vägg och uppsättning av fiberkonverter sker när det är dags för fiberblåsning, ingår i anslutningsavgiften man betalar senare. Obs, gäller en standardinstallation.
- Det går att fortsätta inne med 16mm slangen om man vill ha förstärkt skydd. T.ex. upp genom trossbotten. I en mellanvägg. Upp in i en mediacentral. I närheten av el-central. Ja, rådgör gärna med oss.
- Du bestämmer själv var utrustningen skall hamna i ditt hus (på vägg, i ett skåp, i en mediacentral etc.). En icke standarddragning kan betinga ett extrapris p.g.a. extra tid och material. Standarddragning ingår i anslutningsavgiften, som betalas senare vid påkoppling.
- Behöver du råd om placering i hus etc.? Hör gärna av dig Tänk på att fiberkonverter/router behöver ett eluttag nära.
- Tänk på att du behöver en egen router att koppla in på fiberkonverter. I vissa abonnemang får man en eller lånar en. I annat fall köper man en egen. Lyssna med den Internetoperatör som du framöver väljer. Troligtvis ingår det WiFi funktionalitet i routern, annars kan man köpa till en separat WiFi enhet.
- Fundera gärna på var WiFi router/enhet hamnar i huset för bästa täckning. Får du dålig täckning kan man skaffa flera WiFi enheter, eller flytta router (om inbyggt WiFi).
- Vill du att Internet fungerar även under strömavbrott? Skaffa då en batteribackup själv. Vi kommer eventuellt kunna leverera detta om tillräckligt många vill beställa.

Vi gör vårt bästa för att hålla igång vårt nät under alla förhållanden, med reservkraft till nod-hus. Det lyckades vi med under t.ex. stormen Alfrida!

- Var och en väljer tjänster (Internet, TV, telefoni etc.) efter det egna behovet. Många tjänster är med kort uppsägningstid, 1 mån. Betyder att du kan pausa t.ex. över vintern. Välj tjänster och se priser hos vår nuvarande kommunikationsoperatör, selfservice.ip-only.se. Obs, vi har ett öppet nät, så du hittar ett stort utbud av olika tjänsteleverantörer på portalen. Lämpligen gör du detta efter anslutning/fiberblåsning.
- Se gärna principskiss hur en fastighets installation kan se ut. **Bifogas framöver!**
- Behöver du råd/hjälp/inköpstips/installation av den utrustningen som hamnar efter fiberkonverter i ditt hus? FFEF tar ansvar fram t.o.m. fiberkonverter. I så fall kontakta oss för vidare hjälp.
- Det är ingen brådska med markeringspinne och slang i backen, men när grävning påbörjas i ditt område är det hög tid med en markeringspinne om du vill vara med att påverka punkt. Annars lämnar vi av där vi tycker att det är lämpligt.
- Observera att även om du är klar med din grävning så kommer det att ta tid med själva anslutningen av ditt hus, då detta är ett stort projekt med många beroenden i tid och rum. Projekt avslutas i april 2024. Naturligtvis hoppas vi att det inte ska dröja så länge för alla.
- Du som vill avvakta en anslutning kan alltid ansluta dig i framtiden. Normalt är detta inga problem.

Återkom gärna med frågor och synpunkter. Ytterligare information kommer vi då lägga in här framöver. Detta dokument kommer att skickas ut flera gånger med uppdateringar för bästa service.

Norröra: Patric Seemann, Byvägen 21, mobil 073-344 70 79, ffef@seemann.se

Söderöra/Bodskär: Thomas Grundsten, Oxelbacken 10, mobil 070-164 40 01, thomas.grundsten@gmail.com